

Høringstema 1: Hvordan øke kvaliteten og antall deltakere i gudstjenesten.

Høringsspørsmål

1a: Hvordan mener dere gudstjenestereformen har påvirket gudstjenestelivet i deres menighet og i Den norske kirke?

I vår egen menighet har gudstjenestereformen fungert godt. Prosessen har vært vellykket, med mange involvert, og den har skapt større interesse for liturgien, først og fremst blant dem som har vært sterkt involvert i prosessen, men til dels også i menigheten for øvrig. Det mest krevende har utvilsomt vært valg av valg av musikk. Menigheten har landet på en ordning som tonemessig ikke er så langt fra den gamle, men er likevel noe helt nyskrevet. Det har tatt tid å få den nye inn, men nå lever menigheten godt med de valg som har blitt gjort, og noen er selvsagt ekstra glad i den ordningen menigheten har valgt.

Til ordningen (Ordo) har det vært få kommentarer og reaksjoner. Kanskje fordi den er grei, eller fordi valg av musikk føles så langt mer avgjørende.

Når det gjelder valg av ord og formuleringer, ikke minst i ulike bønner, - samlingsbønner, forbønner mm. er det generelle inntrykk at det gjennomgående har vært dårlig, i beste fall brukbart. Det har vært særdeles lite av tekster, bønner, formuleringer som har kommet med reformen, som har hatt betydning. Kanskje med unntak av menighetssvaret etter innstiftelsesordene: Kristus døde, Kristus sto opp... I vår kirke har vi fått tone til disse ordene og de lyder stekt ved hver nattverdsfeiring.

1b: Hva har fungert godt, og hva har fungert dårlig ved gudstjenestereformen?

Prosessen har fungert godt for den kirkeaktive delen av menigheten. Den har økt bevisstheten om hvordan en gudstjeneste er bygd opp. Og det er godt å oppdage at en gudstjeneste er en «form» som kirken lager og som kan utvikles, som andre språk. Liturgi er et språk der vi snakker med hverandre og med Gud, om liv og eksistens. Å måtte finne andre argumenter for å gjøre det på en ene eller andre måten, utover at det står i boka, var en sunn utfordring for de fleste. Selvsagt med en del frustrasjoner og irritasjoner underveis.

Det største problemet med gudstjenestereformen har selvsagt oppstått i forhold til den delen av menigheten som sjeldnere frekventerer gudstjenesten. Nå er det lite, nær ingenting som «folk flest» kan av liturgien. Samtidig er det et stort spørsmål om «folk flest» kunne så mye av den gamle – det vil her si 77-liturgien. Det avgjørende er om den gudstjenestefeirende menigheten trives med sin liturgi, og gir høylytt respons, dvs. synger med i den nye liturgien. Vi tror vi har lykkes ganske godt med å finne melodier som duger og har slitestyrke. Men igjen dreier dette seg først og fremst om valg av musikk/toner.

Akilleshæler i reformen er når det er fellesgudstjenester mellom flere menigheter, og ved de virkelig store anledningene som jul og konfirmasjon- der den gudstjenestefeirende menighet ikke vil være dominerende del av forsamlingen. Da har vi et problem, men det er grunn til å tro at problemet ville vært der uansett.

1c: Hvilke av de momentene som er nevnt ovenfor mener dere vi særlig bør rette vår oppmerksomhet mot i gudstjenestearbeidet fremover?

Det er unektelig svært interessant at en såpass radikal reform har gitt så få resultater i oppslutningen om gudstjenesten. Det er grunn til å fortolke dette i den retningen at gudstjenestens form ikke er et avgjørende spørsmål for kirkas plass i folket generelt. Det er imidlertid to særdeles viktige spørsmål som ikke blir besvart ved hjelp av de statistikker vi har. Det ene er hva den gudstjenestefeirende menigheten synes om de endringer som er gjort. Og det andre er om det er sant at den største endringen som har skjedd er at

gudstjenestefrekvensen har gått ned for dem «som går i kirken». Er det utenforliggende årsaker, eller har det noe med gudstjenestens form å gjøre?

Siden reformen var så åpen som den var, er det også svært stor forskjell på hvor store forandringer reformen førte med seg i de forskjellige menighetene. Er tilfredsheten størst der de har gjort minst, eller er det omvendt?

Den gudstjenestefeirende menighet har en tendens til å bli glad i den gudstjenesten den har.

Det store problemet er at om det er gjort mange feil, så lar det seg ikke gjøre å starte på nytt igjen. Det er ikke mulig å få osten inn i tuben igjen. Det vil, om 77-liturgien var nesten like god, eller bedre- etter en eller annen norm – ikke la seg gjøre å gå tilbake til det som var. Det vil være en ødeleggende nedtur. Gårsdagens avis kan være bedre enn dagens, men det gjør den ikke mer aktuell og interessevekkende. Eneste mulige vei framover er å komme fram med samlende bedre alternativer som får gjennomslag, i frivillighet. Når man har åpnet for et fritt marked, og selv om en ser at det er mye lureri eller dårlige varer som blir solgt, så er neppe veien videre å fjerne markedet. Når brukerne har blitt gitt makt og myndighet til å velge det de vil, gir de ikke fra seg den myndigheten uten videre. Beste løsning er å sørge for at det blir bedre varer tilgjengelig.

Det er ingen vei tilbake til en obligatorisk felles ordning

1d: Hvilke behov ser dere for et mer variert gudstjenesteliv med ulike former for gudstjenester?

Det er viktig med et variert gudstjenesteliv, men det er heller tvilsomt om variasjonene bør knyttes til spesielle høytidsdager i kirkeåret. Det fungerer lettere å variere tekster og liturgiske formuleringer, enn sang og musikk.

Høringstema 2: Alminnelige bestemmelser for hovedgudstjenesten

Høringsspørsmål 2: Mener dere at det er behov for å justere eller presisere noe ved prosedyren for hvordan menighetens lokale grunnordning utarbeides og vedtas (jf. Alminnelige bestemmelser)?

Nei, det er ingen grunn til å gjøre endringer.

Når menighetene har fått den radikale muligheten til å velge ganske forskjellige musikalske uttrykk, så gir det ikke mening i å skulle ha stramme og strenge byråkratiske ordninger for godkjenning av hva som skal sies på et detaljnivå. Vi har liten tro på obligatoriske bestemmelser. Et sterkt forsøk på innstramming er dømt til å mislykkes, og vil bare skape konflikt. Har man først sagt «fritt fram» er det en særdeles krevende prosess å stramme inn.

Hva bør endres?

Høringstema 3: Justeringer i hoveddel I. Samling, ledd 1 – 8

Høringsspørsmål 3e: Er dere enige i at samlingsbønnen ikke lenger blir obligatorisk, men et valgfritt ledd?

Vi er for valgfrihet.

Høringsspørsmål 3 f: Har dere endringsforslag eller kommentarer til leddet syndsbekjennelse i høringsforslaget?

Vi er uenige i at det er skal være obligatorisk at menigheten skal stå under første og siste salme. Dette begrunnes dels med at salmer har ulik karakter, dels med at gjennomsnittsalder i menighetene er svært varierende.

At syndsbekjennelsen får en innramming er godt. Men setningen «Guds barmhjertighet er stor», er ikke tilstrekkelig. I tillegg bør ordene fra 1.JOh. 1,9 også lyde: Guds Ord sier: dersom vi bekjenner.... Osv. Så kan syndsbekjennelsen lyde i fellesskap.

Vi er fremmede for den oppstilling som gjøres i høringsdokumentet side 14, som presenterer en arkaisk og lite **fruktbar** gjengivelse av lutherdom. Her stilles coram Deo opp mot coram hominibus på en lite fruktbar måte. Det dreier seg mer om spenningen mellom det indre og det ytre. Mellom det vi gjør og det vi er, mellom dagligliv og eksistens. Det er viktig å holde sammen forholdet til Gud og forholdet til nesten, sammenhengen mellom det indre og det ytre, mellom dagligliv og eksistens. Det er i sammenføyningene det nye skapes.

Høringsspørsmål 3 i: Er dere enige i at ledd 8 Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester, og ikke et valgfritt?

Vi er sterkt uenige i at Dagens bønn blir obligatorisk i alle hovedgudstjenester. Til det er mange av dem firkantet dogmatiske og lukkende i stedet for å åpne og gi hjelp til å komme inn i en problemstilling.

Høringsspørsmål 3 j: Gi eventuelt andre kommentarer til høringstema 3?

Det står lite om hva en samlingsbønn er ment å være. Lest ut fra forslagene så er samlingsbønnen nærmest leste lovsanger om Gud. Det ville være rimelig om samlingsbønner også hadde et element av aksept av dem som har kommet til kirken. Et element av at de er sett og akseptert og nå får anledning til å møte Gud og hverandre. De foreslåtte samlingsbønnen~~e~~ har lite av dette.

Høringstema 4: Justeringer i hoveddel II. Ordet, ledd 9 – 17

Høringsspørsmål 4: Har dere endringsforslag eller kommentarer til hoveddel II. Ordet?

4 a: Ingen merknader

4 b: Ja.

4 c: Ingen merknader.

4 d: Det er ingen grunn til at prekenen skal avsluttes med en fastlagt lovprisning. Prekenen er et kontrasterende element i gudstjenesten med sin prinsipielt muntlige form, og det virker nesten som et forsøk å på kontrollere den, at det ønskes en fastlagt slutt på prekenen. Det har intet formål.

Høringstema 5: Justeringer i hoveddel III. Nattverd, ledd 18 –21

Høringsspørsmål 5a: Kommenter gjerne nattverdpraksisen i menighetene i dag med tanke på særkalk og/eller intinksjon og med tanke på mottakelse av nattverd stående eller knelende på alterringen/altersranken?

Så lenge begge deler er mulig, er det ingen grunn til sentrale bestemmelser om hvordan dette skal gjøres. Det kan bestemmes lokalt.

Høringsspørsmål 5b: Gi gjerne kommentarer til valgene av ordene som er foreslått.

Ja. Beger vet alle hva er. Kalk er i vanlig norsk noe annet.

Høringsspørsmål 5c: Er dere enige i at takkofferet inngår i nattverdliturgien, og ikke i forbønnsleddet?

Det har ingen betydning.

Høringsspørsmål 5e: Har dere kommentarer eller endringsforslag til ledd 19 og 20 i høringsforslaget?

Erklæringsordene etter nattverden bør endres. Slik de står i 2011 liturgien, er nattverdens perspektiver blitt avgrenset til ett av flere aspekter ved nattverden. NFGs forslag er bedre, selv om det er å gå utenom problemet, nemlig hva som har skjedd i nattverden. Det ville vært riktigere og videre å si f.eks. at Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus nå(r) har gitt oss sitt hellige legeme og blod til frelse og forsoning, framfor bare soning for våre synder.

Høringsspørsmål 6: Gi gjerne kommentarer eller endringsforslag til nattverdbønnene

Høringsspørsmål 7: Har dere kommentarer eller endringsforslag til hoveddel IV.